

Energi Norges kommentarer til EU-Kommisjonens Energieffektiviseringsdirektiv 2011

Alle ledd i 2020 strategien må tilpasses de overordnede målene om reduserte klimagassutslipp og forsyningssikkerhet til Europa

Alle medlemsland har ulike utgangspunkt, å innføre obligatoriske energispareforpliktelser for alle land vil ikke sikre den nødvendige helhetstenkingen

Bruk av en primærenergifaktor 2,5 for elektrisitet er ikke i samsvar med de overordnede klimamålene, og gir gale insentiver for sparing og forbruk

Energi Norge ser positivt på at EU nå ønsker å få fortlgang i arbeidet med energieffektivisering. På europeisk plan er energieffektivisering et av de viktigste og mest effektive virkemidlene for å nå de overordnede klimamålene om å redusere klimagassutslipp og å sikre Europas uavhengighet av importert energi. Det er også viktig for den europeiske kraftbransjen at forbrukerne nå etterspør energieffektiviseringstjenester og tiltak slik at vi kan nå vårt mål om en karbonnøytral kraftsektor innen 2050. For å oppnå dette, er vi avhengig av å øke vår fornybarproduksjon, effektivisere forbruket og innføre ny teknologi som CCS. Det er helt vesentlig for å nå alle disse ambisiøse målene, at man i utformingen av konkrete tiltak tenker helhetlig og langsiktig på en gang.

En helhetlig energi- og klimapolitikk må være overordnet virkemidlene

Energi Norge mener det er viktig at de overordnede klimamålene ivaretas og at de allerede etablerte virkemidlene i energi- og klimapolitikken hensyntas. 2020 målene ble etablert for å redusere klimagassutslippene og redusere Europas avhengighet av importert energi. For å nå disse målene har EU til nå innført kvotedirektivet for å kontrollere klimagassutslipp og fornybardirektivet for å stimulere fornybar produksjon. Det er viktig når man nå skal lage virkemidler for energieffektivisering at virkemidlene som skal realisere målene i alle disse direktivene ses i sammenheng slik at man når de respektive mål på en så rasjonell måte som mulig. Både energieffektivisering og ny fornybar energi vil isolert sett bidra til å redusere klimagassutslipp fra energisektoren. Likeledes vil energieffektivisering bidra til økt fornybar andel. Innføringen av kvotemarkedet, som setter tak for utslipp i en rekke ulike sektorer inkludert kraftsektoren, endrer dette forholdet. Innen hver kvoteperiode vil utslippene være forhåndsbestemt. Energieffektivisering og ny fornybar produksjon vil føre til at kvoteprisen synker, mens utslippene holdes konstant. Disse direktivenes påvirkning av klimagassutslipp vil derfor bare ha virkning når det politisk skal settes mål for utslippperioden etter 2020.

Energi Norge mener at ETS bør være det drivende verktøyet i klimapolitikken. Dette virkemiddelet har grunnleggende sett alle de ønskede momentene i energi- og klimapolitikken i seg. En skatt på fossil energibruk vil gjøre det mindre lønnsomt å forurense, mer lønnsomt å bygge fornybar energi, og økte energipriser vil også gjøre det mer lønnsomt å energieffektivisere. Ved innføring av nye virkemidler bør man derfor vurdere virkningen på markedet for CO2 kvoter, og vurdere tiltak for å sikre at kvotemarkedet fortsetter å være en hovedpilar i arbeidet for å redusere klimagassutslipp fra energibruk.

Det er viktig at hvert enkelt land får mulighet til å vurdere virkningene av å innføre flere virkemidler i samme marked slik at ikke obligatorisk innføring av et virkemiddel vil motvirke et annet. Energi Norge mener at et obligatorisk bindende mål for energieffektivisering ikke bør innføres på europeisk nivå, men hver enkelt medlemsstat bør kunne vurdere i henhold til sin helhetlige energi- og klimapolitikk. Nasjonale

myndigheter bør innunder dette direktivet ha tilstrekkelig med frihetsgrader for å oppnå en best mulig energi- og klimapolitikk for å tilfredsstille målene om å kutte klimagasser og legge til rette for høy forsyningssikkerhet. Nasjonale handlingsplaner for energieffektivisering med nasjonale målsetninger og beskrivelse av virkemidler for å oppnå denne bør reflektere helheten i energi- og klimapolitikken.

Energispareforpliktelser (artikkel 6)

EU-Kommisjonen foreslår i direktivforslaget at det innføres et obligatorisk krav om energispareforpliktelser tilsvarende 1,5 % av sluttforbruket av energi og at dette kravet legges på energileverandørselskapene. Det er viktig at de virkemidlene man etablerer for å nå dette målet balanseres i forhold til virkemidlene for å få fram ny produksjon. Et volummål om 1,5 % årlig reduksjon, kan føre til at de nødvendige incentivene for energieffektivisering blir både mindre og større enn den støtten som blir gitt til ny produksjon. Vi er derfor skeptisk til et slikt volummål og mener det framover blir viktig å balansere virkemidlene mellom produksjon og effektivisering. For Norge som nå innfører et marked for elsertifikater med Sverige blir dette spesielt viktig. Et volummål på effektivisering i tillegg til det volummålet man nå får på fornybar produksjon, kan gi uønskede resultater.

Energi Norge mener det er positivt at denne artikkelen åpner for innføring av alternative virkemidler for å oppnå forpliktelsen gjennom artikkel 6, paragraf 9. Effektiv måloppnåelse av energieffektivisering og fornybandel bør være overordnet en innføring av et felles virkemiddel for alle EU-land. Det er ulike utgangspunkt i de ulike medlemslandene når det gjelder energieffektivisering, enkelte land er godt i gang med energieffektivisering allerede. Energi Norge mener videre at alt forbruk av energi bør inkluderes under denne artikkelen, herunder også energibruk inkludert transportsektoren, hvor potensialet er stort.

Energi bransjen bør ha og har en viktig rolle i å fremme energieffektivisering hos sine kunder. Energi bransjen har kontakt med alle forbrukere og er godt posisjonert til å informere om kundens muligheter til å velge best mulige energiløsninger. Flere driver også rådgivning, salg av varmepumper og energimerking av bygg som en del av sin kommersielle virksomhet.

Det bør komme tydelig frem i medlemslandenes handlingsplaner for energieffektivitet hvordan hvert enkelt land ønsker å gå frem for å effektivisere forbruket, det er naturlig at dette vil variere på bakgrunn av svært ulike utgangspunkt. Det kan også vurderes hvordan rapporteringen som alle land under fornybardirektiv II er forpliktet å levere, skal samle disse to rapportene.

Primærenergifaktor (fotnote vedlegg IV)

EUs mål for energieffektivisering skal rapporteres i primærenergi. Igjen velger EU å foreslå en primærenergifaktor på 2,5 for elektrisitet. Denne fotnoten har hengt ved siden det nåværende energitjenestedirektivet kom i 2006 og er spesielt problematisk i forbindelse med Økodesigndirektivet, der man ikke har mulighet til å sette nasjonale faktorer. Faktoren tar utgangspunkt i en konstant konverteringseffektivitet på 40 % regnet ut fra virkningsgraden av elektrisitet produsert med kull som energikilde. Dette er et eksempel på at det kan oppstå konflikt mellom de overordnede klimamålene om reduserte klimagassutslipp og forsyningssikkerhet.

Ved å sette en standard europeisk primærenergifaktor på 2,5 vil konvertering fra elektrisitet til andre energibærere, inkludert gass, være energieffektiviseringstiltak. På den annen side legger EU opp til økt elektrifisering og konvertering fra fossilt til elektrisitet for å redusere klimagassutslipp. Da elektrisitet er en energibærer som representerer veldig mange energikilder, er det umulig å angi en riktig primærenergifaktor for elektrisitet. Elektrisitet er den CO₂ frie energibæreren som kommer til å bli viktigst, både for transport og for stasjonært bruk, for å kunne kutte utslipp fra energisektoren. Utslippene fra elektrisitetsproduksjon er avtagende, og i takt med utbygging av ny fornybar energi og utvikling av ny teknologi planlegger den europeiske elektrisitetssektoren å være CO₂ nøytral innen 2050. Energi Norge mener at i de tilfeller der de overordnede målene om reduserte klimagassutslipp og økt forsyningssikkerhet kommer i konflikt, som i dette tilfellet, bør reduserte klimagassutslipp veie tyngst. Vi anbefaler derfor at denne faktoren settes til 1 for alle europeiske land.

Måling og avregning(Artikkel 8)

Energi Norge er positive til individuell måling og avregning av kunder. Det vil motivere hver enkelt til sparing og bevisstgjøre forbrukerne i forhold til eget energikonsum. Det er vedtatt at ”smarte målere” skal innføres i Norge innen utgangen av 2016. Dette vil sannsynligvis medføre flere nye produkter som automatiserer sparing, både styrt av forbruker, av leverandør eller tredje part. Det muliggjør også raskere og hyppigere fakturering av kunder slik at finansutgiftene reduseres, noe alle burde være interessert i. Det er viktig av et nytt regelverk knyttet til måling og avregning er i full overensstemmelse med det tilsvarende regelverket i den 3. energimarkedspakken. Også der vil det komme nytt regelverk for måling og avregning. Norge er for tiden i forhandlinger med EU om å implementering av den 3. energimarkedspakken. I tillegg vil vel også vår nasjonale innføring av AMS og regelverket som utvikles i forbindelse med Nordisk Sluttbrukermarked også kunne bli overskridende med dette regelverket? For fjernvarmeselskap er det imidlertid en bekymring for hvordan individuell måling i leilighetsblokker skal utføres i praksis. Dette kan være svært dyrt og teknisk vanskelig å gjennomføre.

Nett (Artikkel 12 og vedlegg 11 og 12)

Kjerneoppgavene til DSOene er å utvikle, vedlikeholde og drive nettet som ligger under sentralnettet på en effektiv og pålitelig måte.

DSOene kan i fremtiden fasilitere energieffektivisering ved å investere i smart infrastruktur som kan tilby ”demand response” og ”demand-side management”. Slik nettselskapene er regulert ligger det ikke til rette for dette i dag. For å få til dette må reguleringens fokus justeres slik at den også tar hensyn til klimamål og energieffektiviseringsmål.

Nett-tariffer og nettreguleringen skal gi nettselskapene incentiv til å tilby nettkundene tjenester som bidrar til at de implementerer energieffektive tiltak. De foreslåtte regler kan med tilpasninger som er kommentert over, gi gode insentiver til å energieffektivisere både for forbrukere og nettselskaper.

Under forutsetning av at tariffene ikke bidrar til unødvendig økning av forbruket kan nettselskapene med dette forslag utforme tariffer som passer lokale forhold om de ønsker det, Energieffektiviseringskrav og investeringer i Smarte nett vil kreve mer tilpassede tariffer enn dagens for å oppnå den samfunnsøkonomiske gevinsten fra slike investeringer . Vi mener at lovteksten bør åpne for dette.

Kravene i vedlegg 12 om nettilknytning sikrer produsentene rett til å koble seg til nettet og er i tråd med dagens regelverk i Norge

De foreslåtte regler vil gi gode insentiver til å energieffektivisere både for forbrukere og nettselskaper. Nettselskapene kan forme tariffer som passer lokale forhold om de ønsker det. Energieffektiviseringskrav og investeringer i Smart grid krever mer tilpassede tariffer enn dagens for å oppnå det samfunnsøkonomiske overskuddet fra disse lovgivningene.

Kravene i vedlegg 12 om nettilknytning sikrer retten til produsentene som ønsker å koble seg til nettet.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Einar Westre
Direktør nett og marked

Guro Bøe Wensaas
Rådgiver nett og marked